

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Процеси і проблеми суспільної трансформації в сучасній Україні

Освітня програма 032 Історія та археологія

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і
методики викладання історії
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Процеси і проблеми суспільної трансформації в сучасній Україні
Освітньо-професійна програма	032 Історія та археологія
Спеціалізація	–
Спеціальність	032 Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	4/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php

2. Опис дисципліни
<p>Мета курсу: оволодіння студентами поглиблених знань із сучасної вітчизняної історії; формування всесторонньо розвинутої особистості із глибокими національно-патріотичними орієнтирами, усвідомлення причетності до розвитку української державності..</p> <p>Цілі курсу: засвоїти основний масив історичних знань; застосовувати критичний підхід для аналізу складних суспільних процесів; опанувати навички наукового пізнання сучасної української дійсності, виробити методичні навички подачі матеріалу в шкільному курсі історії.</p> <p>Компетентності: Складові професійної компетентності, якими має оволодіти студент в результаті вивчення курсу: Практична (С1) – Здатність і готовність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Дослідницька (С2) – здатність і готовність аналізувати та моделювати стан та розвиток історичних процесів. Викладацька (С3) – Готовність до викладацької діяльності в межах освітніх програм, використання сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності Організаційна (С4) – Здатність і готовність вести самостійний пошук, добір та опрацювання інформації джерел і літератури. Контрольна (С5) – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів, інформаційних повідомлень, інноваційних підходів щодо історичного розвитку. Суспільно-політична(С6) – здатність розуміти суспільні процеси і впливати на них; здатність ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечувати розв’язання проблем і досягнення позитивних результатів у галузі історії; адекватне розуміння того, як функціонує суспільство, сприйняття власної ролі й ролі інших людей у цьому процесі; наявність внутрішньої мотивації, здібностей і відповідної кваліфікації для діяльності в системі історичного розвитку Діагностична(С7) – володіння історичними знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз соціальних об’єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють їх</p>

причини. Діагностика поширюється на ситуації, що відображають предмет професійної діяльності, міжнародні проекти, програми.

Інформаційно-аналітична (С8) - здатність побудувати ефективну систему інформаційних ресурсів, необхідну для формування інформаційно-правової основи прийняття управлінських рішень у сфері міжнародних економічних відносин; здатність визначати певний інформаційний ресурс у межах оперативного та стратегічного управління групою; формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті дослідницького завдання або проблеми, що вирішується.

Комунікативна (С9) – здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами

В результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів формуються:

Здатність аналізувати історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях (С2, С8)

Уміння виявляти спільні й відмінні риси в теоретико-методичних підходах українських і зарубіжних істориків, етнологів та археологів (С7)

Цілеспрямовано вивчати та відстоювати загальнолюдські, національні демократичні і духовно-культурні цінності, вироблені світовою цивілізацією в процесі історичного розвитку (С6)

Здатність розрізняти історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України (С8)

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (С1, С4)

Уміння обирати та використовувати сучасні теорії, методологічні засади і досягнення вітчизняної та зарубіжної історичної науки та освіти (С2, С3)

Уміння сприймати сутність і особливості історичного розвитку світової цивілізації та місця в ньому вітчизняного минулого (С2)

Здатність займати активну життєву позицію у відстоюванні своєї точки зору та історичної об'єктивності з проблем минулого та сьогодення (С3)

Уміння використовувати на практиці теоретичні положення для здійснення організаційних та контрольних заходів у сфері історичної науки (С5, С8)

Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у вищих навчальних закладах (С4, С10)

Уміння використовувати на практиці програмно-технічні засоби інформатики та сучасні інформаційні системи і технології (С8)

Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики (С2, С3)

Здатність використовувати в своїй діяльності історичні методи дослідження (С7)

Уміння виявляти та розв'язувати дослідницькі проблеми, здійснювати дослідження проектів на належному рівні (С1, С2, С3)

Здатність використовувати іноземну мову в практичній діяльності за спеціальністю (С3)

Уміння працювати з джерелами та фаховою літературою (С3)

Уміння використовувати нормативно-правову базу з питань охорони праці, організувати дотримання вимог безпеки праці учасникам трудового процесу (С1)

Здатність організувати дотримання дисципліни та санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу (С1, С4)

Здатність ефективно брати участь у різних формах наукової комунікації (С7, С10)

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Здобуття Україною незалежності.	Знати основні етапи розвитку українського національно-політичного руху: структуру, програми, напрями діяльності, форми політичної активності	Питання, тести, самостійна практична робота

		на рубежі 1980-х – 1990-х років; результати виборчих кампаній 1989 р. та 1990 р. в республіці; діяльність Верховної Ради України першого демократичного скликання, її основні рішення стосовно здобуття незалежності; результати і наслідки Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 р. та процесі розпаду СРСР	
2.	Тема 2. Державотворчий процес: .	Знати процес формування державних органів влади; а) інститут парламентаризму; створення Збройних сил України, правоохоронної і судової системи; конституційний процес в Україні, ухвалення конституції 1996 р., внесення основних змін, етапи проведення політичної реформи в Україні; законодавче закріплення державних атрибутів і проблеми її прийняття та легітимації.	Питання, тести, самостійна практична робота
3.	Тема 3. Особливості політичних відносин в Україні.	Знати процес формування багатопартійності; партійно-політичний розклад українських політичних сил.; парламентські і президентські виборчі кампанії в Україні; проблеми вибору політичної моделі управління країною; провідні політичні діячі і лідери; становлення громадянського суспільства в Україні; український протестний рух: основні політичні кампанії «Україна без Кучми», «Помаранчева революція»; «мований майдан»; «Єврореволюція», «Революція гідності».	Питання, тести, самостійна практична робота
4.	Тема 4. Економічна та соціальна сфери: пошук оптимальної моделі розвитку.	Знати основні наслідки краху командно-адміністративної економіки, причини загострення соціально-економічної кризи у 1990-х рр., її об'єктивні та суб'єктивні чинники; процеси модернізації економічних відносин в Україні, стратегії економічного реформування; етапи інтеграції України у європейське і світове економічне товариство; проблеми реформування соціального сектору і соціальної політики держави	Питання, тести, самостійна практична робота
5.	Тема 5. Україна на міжнародній арені. Безпекові питання.	Знати етапи процесу міжнародного визнання незалежної України, організації зовнішньополітичної діяльності в Україні; формування основ зовнішньополітичної діяльності держави; курс країни на європейську та євроатлантичну інтеграцію; безпекові проблеми України: анексія Росією Криму; «гібридна» російсько-українська війна і міжнародно-правові оцінки окупації частини українських територій; проблеми взаємин України із сусідніми країнами. Військове вторгнення Росії 2022 р.	Питання, тести, самостійна практична робота
6.	Тема 6. Національно-культурне і духовне життя в Україні	Знати здобутки і проблеми реформування культурної сфери; церковно-релігійну політику держави, значення отримання українською православною церквою Томосу; досягнення українських	Питання, тести, самостійна практична робота

	спортсменів, митців, кінематографу.															
4. Система оцінювання курсу																
Лекції														10		
Семінарські заняття														30		
Самостійна робота студентів														20		
Проміжний тестовий контроль														20		
Залік														20		
Максимальна кількість балів														100		
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу																
Види навчальної роботи																
<i>Поточний контроль</i>											<i>СРС</i>		<i>Тестовий контроль</i>		Підсумковий тестовий контроль (залік)	Сума
Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7	Сем 8	Сем 9	Лекції		СРС 1	СРС 2	ТК-1	ТК-2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	10		10	10	10	10		
Max=40											Max= 20		Max=20		20	100

6. Ресурсне забезпечення															
<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєв Ю.М. Історія України: навчальний посібник для вузів. К., 2004. 2. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох. К., 2000. 3. Бойко О. Україна 1991-1994 рр.: Тіні минулого чи контури майбутнього? (нариси новітньої історії). К., 1996. 4. Бойко О. Історія України. – К., 2006. 5. Бжезинський З. Велика Шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи / Пер. з англ. О.Фешовець. Львів – Івано-Франківськ, 2000. 6. Демони миру та боги війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби. К., 1997. 7. Історія України ХХ – початку ХХІ століття: Навч. посіб. / П.П.Панченко, Н.П. Барановська, С.С.Падалка та ін.; За ред. В.А.Смоля. К., 2004. 8. Історія України / Керівник авторського колективу Ю.Зайцев. Львів, 1996, 2001, 2003. 9. Історія України. Документи і матеріали./ Уклад. Комен. В.Короля. К.2001. 10. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / В.М.Литвин, А.Г.Слюсаренко, В.Ф.Колесник та ін., За ред. В.М.Литвина. К., 2006. 11. Литвин В. Політична арена України. Дійові особи та виконавці. К., 1994. 12. Литвин В. Україна: досвід та проблеми державотворення (90-ті роки ХХ ст.). К., 2001. 13. Мала енциклопедія етнодержавознавства. К., 1996. 14. Мирончук І., Ігешкін С. Історія України. К.,2001. 15. Пасічник М.С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: Навч. посібник. К, 2005. 16. Політична історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів/ За редакцією В.І.Танцюри. К., 2001. 17. Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Н.П.Барановська, В.Ф.Верстюк, С.В.Віднянський та ін.; За ред. В.М.Литвина. К., 2001. 18. Українське суспільство на порозі третього тисячоліття / Кол. монографія. Під ред. 															

- М.О.Шульги К., 1999.
 19. Українські ліві: між ленінізмом і соціал-демократією / За ред. О.Гараня, О.Майбороди. К., 2000.
 20. Шведа Ю. Партії та партійна система України. Л., 2001.
 21. Чорновіл В. Пульс української незалежності. К., 2000.

7. Контактна інформація

Кафедра	Історії України і методики викладання історії, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка 57, Кабінет 601. https://kiu@pnu.edu.ua
Викладач	доц. Кобута Степан Йосипович
Контактна інформація викладача	stepan.kobuta@pnu.edu.ua

8. Політика курсу

Академічна доброчесність	Політика ректорату ПНУ спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри». Діяльність кафедри, ректорату з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється на основі чинного законодавства України.
Пропуски занять	Відпрацювання пропущених занять відбувається за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Всі завдання здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за оригінальні відповіді студентів з заявленої теми
Неформальна освіта	Зараховуються, як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни

Викладач

доц. Кобута С.Й.